Strategi Program Plan Policy **Riktlinje** Regler

Vänersborgs kommun

Riktlinje avseende tillsyn av enskilda avlopp kopplat till Vattentjänstplanen

Antagen av Miljö- och hälsoskyddsnämnden 2026-04-08

Innehållsförteckning

Inledning 3
Syfte 3
Förhållningssätt kopplat till Vattentjänstplanen 3
Hantering av bristfälliga avlopp i utbyggnadsområden 3
Processen i korthet 4

Dokumenttyp	**Dokumentnamn**	**Antagen**	**Antagen av**
Riktlinje	Riktlinje avseende tillsyn av enskilda avlopp	2026-04-08 MHN § 15	Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Dokumentägare	**Dokumentansvarig**	**Reviderad**	**Giltighet**
Miljö- och byggnadsförvaltningen	Miljö och hälsoskyddschef		Uppdateras vid behov
Dokumentinformation	**Diarienummer**	**Uppföljning**	
Riktlinje tillsyn enskilda avlopp	AVLO.2023.1279	En gång per mandatperiod	

Ämnesområde	**Intranät**	**Hemsida**
Tillsyn avlopp	☐	☒
Andra regelverk som omnämns		
Blåplan del 2 , Vattentjänstplan		

Inledning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ansvarar för tillsyn och ställande av krav på åtgärder när enskilda avloppsanläggningar har brister. Kommunfullmäktige i Vänersborgs kommun antog 2025-12-17 (§180) Vattentjänstplan 2025–2036. Vattentjänstplanen innehåller kommunens långsiktiga bedömning gällande behovet av nya verksamhetsområden för kommunala vattentjänster, det vill säga en plan över när och till vilka områden som kommunen behöver ordna kommunalt vatten och avlopp. Vattentjänstplanen ersätter den VA-planering som tidigare fanns i Blåplan del 2 och som hade en handlingsplan i väntan på VA-utbyggnad kopplat till sig. I och med detta finns det behov av att förtydliga hur tillsyn av enskilda avlopp ska bedrivas i områden som kan bli aktuella för kommunalt avlopp.

Syfte

Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedriver tillsyn över enskilda avlopp i kommunen. Tillsynen sker både planerat och händelsestyrt, till exempel vid inkomna klagomål. Detta riktlinjedokument syftar till att ge förvaltningen vägledning i det fortsatta tillsynsarbetet.

Förhållningssätt kopplat till Vattentjänstplanen

Vattentjänstplanen ska aktualitetsprövas minst vart fjärde år. Detta riktlinjedokument avses att uppdateras i samband med att vattentjänstplanen uppdateras eller vid behov. Vattentjänstplanen är enligt 6 b § i Lagen om allmänna vattentjänster inte bindande, men ändå vägledande. Det innebär att det finns möjlighet att under en mandatperiod utvidga redan fastställda verksamhetsområden eller skapa nya, utifrån behovet för allmänna vattentjänster.

I Vattentjänstplanen finns tre utpekade utbyggnadsområden (Önafors, Floget, Kristinelund), där kommunala VA-tjänster är planerat att vara på plats inom en relativt snar framtid.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedömer därför att planerad tillsyn inte bör prioriteras i dessa områden i och med att kommunala VA-tjänster är nära förestående. I dessa områden bör endast händelsestyrd tillsyn genomföras, baserad på inkomna klagomål. Nivån på eventuella åtgärder bör anpassas till vad som kan anses vara en acceptabel nivå tills dess att kommunala VA-tjänster finns på plats.

I områden som ligger längre fram i tiden enligt Vattentjänstplanen, så kallade utvecklings- eller bevakningsområden, samt i områden utanför planen, bedöms tillsyn kunna bedrivas enligt nuvarande tillsynsplan och krav på åtgärder kunna ställas där behov finns.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens generella hållning och tillsynsprioritering är att utgå från de områden där den största potentiella risken för negativ påverkan bedöms förekomma på människors hälsa och miljön.

Hantering av bristfälliga avlopp i utbyggnadsområden

Om en avloppsanläggning inte uppfyller lagens krav beslutas vanligtvis om åtgärder eller förbud. Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedömer att det inte skäligt att ställa krav på åtgärd av en avloppsanläggning om utbyggnad av kommunalt VA är planerat att påbörjas inom kort i det aktuella området om det inte rör sig om akuta åtgärder för att motverka betydande påverkan på människors hälsa eller miljön. Det kan till exempel handla om att åtgärda en

pågående förorening av en dricksvattentäkt eller annan betydande miljöpåverkan. I sådana fall kan tillfälliga eller begränsade åtgärder krävas för att minska riskerna fram till dess att kommunalt VA tas i drift.

Processen i korthet

